

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIODIC ATALANISTA

Any 5.—Núm. 219.—Dissapte 22 d'Octubre de 1904.

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs pùblichs: volém Corts catalanas, sino tot quant se refereixi à la organisiació interior de nostra terra: volém que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instància's plets y causas: volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions i impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir à la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y estableint que la reserva regional forsova presti servei tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Reflexionèm

Cuando los espíritus están en plena decadencia; cuando se ha tenido que arriar de los mástiles una bandera que había sido coronada mil veces por los laureles del triunfo; cuando se ha visto que el apocamiento general amilana á los más decididos, gusta mucho volver atrás la mirada para ver ondeando en una invicta ciudad la Senyera que no se abatió nunca, como gusta recordar en los años de la decrepitud las lozanías y los ardores de una mocedad sana y bulliciosa.

De l'Heraldo de Madrid.

Aquestes paraules estampa'l rotatori madrileny, ab motiu de les festas que tenen lloc suara a Saragossa, expressantse ab una sinceritat inesperada o ab una hipocresia que deix enera'ts més pujats atreviments. En boca d'un catalanista, això fóra un insult a la modre patria! Molt menys digué'l nostre amich en Pau Font de Rubinat en l'àpat ab que fa pochs días s'oseguia a Reus al Ministre d'Agricultura, y hi hagué qui manifestà sorollosament sa proposta cridant inconscientment *Viva Espanya!*

Aném, donchs, un moment de brasser ab l'Heraldo, pera no fèrmos sospitosos. Si los espírits están en plena decadencia, si s'ha tingut d'arriar devant l'enemic una bandera que s'havia considerat invencible, si s'ha vist que l'apocamiento general encontraix als més decidits en'hí haurá prou a girar la vista al temps passat pera veure onejar la Senyera mai humiliada del gran rey En Jaume, sense més objectiu que recordar las tendresas y ls'ardors d'una jóventut sana y robusta!

No. Los mals no's curan ab lirismes y frases, los pobles no's regeneran ab retòrica barata ó ab oratoria carrinciona. Aquesta Senyera què's desplega avuy pels carrers de Saragossa, o és un drap històrich sense importància, o és un símbol que evoca ab la figura del gran Rey que la passajà triomfanta pel Mediterrani, las institucions admirables dels pobles que governava, lo sanitós perfum de libertat que escampava arreu, la magnificència d'un poder que no pensava a ningú pérquè tenia per base'l més gran respecte a l'individu y a la collectivitat, deixant que las entitats naturals, desde la família a la nacionalitat, visquessin sense altres entrebancs que'ls que elles mateixas volian imposar-se.

Y si desitjèm saber perquè han decaigut los espírits, perquè s'arrían las banderas, y perquè'l més decidits s'encorxen, a l'ensembs que giren la vista enrera, comparèn los temps passats ab los presents, l'època de la Senyera, tota explendor, fortalesa y glòria, ab l'època actual, tota pobresa, humiliació y vergonya. Veyèmho que la nostra família està governada per lleys exòticas, que'l municipi no es ja un poder sino una roda administrativa, que la Comarca ha desaparegut del món oficial y que las nacionalitats jauen esquarterades per la ma traidora d'un règim centralista que no més de nom respecta la llibertat individual y ab paraules y ab fets ataca la llibertat corporativa.....

Reflexionèm, si. La Senyera del nostre Rey no'n ha de portar solsament recorts que ajudan a viure però que no fan viure: ha de portar-nos enseyanas que guin lo nostre camí, que senyalin la nostra ruta, que'n fassin perdre per sempre més vics adquirits ab tan temps d'anar ab malas companyias. Y als qui encara no'n hem afleblit, los qui lluitén per la reivindicació dels drets dels homes y dels pobles, que no'n sàpiga grec tornar enrera pera cercar glops de sava que aixecaren potèntia y ufana la brançada de l'arbre de nostra nacionalitat.

Si ho fessim aixis no hi ha pas dupte que despreciaríam ben aviat aquellas teories mal anomenadas modernas, que ben examinadas no són altra cosa que disfressas brillant de l'antich absolutisme, pera implantar a tota pressa aquellas altres que florieren en los temps més gloriosos de la nostra historia, y avuy, orejadas per una cultura ferma y per una véritable civilisació, regeixen encara los destins dels Estats més forts de Europa y d'Amèrica.

La Senyera de Valencia

Dijous l'Ajuntament de Valencia's reuni en sessió extraordinaria pera treure la Senyera, que la comissió d'aquell Ajuntament havia de portar a la festa dels Jochs Florals que, á honor del nostre gran y gloriós En Jaume, se celebren a la capital de l'antich regne d'Aragó.

Los regidors valencians vestien frach y portaven las insignias. Tambe hi assistian, a la sessió, comissions de la societat valencianista «Lo Rat Penat» y d'altres corporacions. L'alcalde portant al devant a dos massers ab gramallas vermellas, y acompañat de dos regidors y'l secretari, ab una guardia de respecte composta de agutzils y guardia municipal, tots de gala, s'han dirigit desde'l Consistori al Arxiu passant entre una doble fila de guardias, peons jardiners, serenos y altres dependencies del municipi.

Al Arxiu, l'arxiver senyor Vives Liern ha obert la vitrina que estotja la Senyera, l'alcalde ha agafat aquell venerable recort del rey Jaume I lo Conqueridor y l'ha entregada al regidor sindich.

Als sons de la marxa de Valencia que tocavan los timbals y clarins de la ciutat s'ha portat solemnement la Senyera a la Sala Consistorial, essent rebuda respectuosament, posantse drets los concurrents.

Lo sindich ha entregat la Senyera a l'alcalde y aquest l'ha enarbolada al balcó de la Casa Consistorial. Ha sigut un moment solemne. Lo batallo de Veterans de la Llibertat ha presentat las armas, las bandas de música y de timbals y cornetas han tocat la Marxa Real y'l poble, que omplia tot lo carrer de San Francesch, ha esclatat ab grans aplaudiments y unànims viscas y altres exclamacions d'entusiasme.

L'alcalde ha deixat en mans del arxiver la Senyera y l'Ajuntament en corporació ha baixat al carrer pera rebre'r l'històrica y gloriosa bandera, a l'arriarla desd'el balcó ab uns cordons de seda. L'ha rebuda'l sindich y l'ha entregat al alcalde, que occupaba un llandó pera portarla cap a l'estació del ferrocarril central d'Aragó. A l'arribarhi, se li han tributat honors y ha entrat per un dels costats de l'estació pera no abaixarla al passar la porta del andén.

La senyera del gran rey en Jaume no pot humiliarse mai.

A l'entrar a l'andén hi ha agut grans aplaudiments y viscas a Valencia, a Aragó y a Espanya que donavan las autoritats y la gran gentada que allí hi havia ab representació de tot lo que més val a n'aquella ciutat.

Las Provincias, de Valencia, dona aquestes notícies històricas sobre La Senyera:

«Su origen se remonta á los primers tiempos de la conquista de esta ciudad, que como es sabido, verifica-se por el rey don Jaime el 27 de setiembre de 1238. No existen antecedentes que prueben ser la misma que se hizo á raiz de la Conquista, pero si consta que en las Cortes celebradas en 1250, esto es, doce años después, se acordó que en caso de guerra tots los caballers sien tenguls de seguir la Senyera de la ciutat.

Cuando Valencia, querien lo mantener sus derechos ó privilegios, convocabla á sus gentes de armas para determinados dies, la Senyera real

iba al frente de la hueste, seguida de la Compañía del Centenar de la pluma.

Haciase la convocatoria Por medio de crida ó pregón para seguir la Senyera del senyor Rey ó de la ciutat pera mantenir é defendre las regalies del senyor Rey, etc.

Para salir la bandera de la ciudad ó fuera de ella, se observaba la ceremonia de bajarla por el balcón atada á un cordón de seda, con objeto de que nunca pudiera humillarse inclinándose.

En la época foral correspondía á los individuos del Centenar de la pluma bajarla en la forma dicha levantándose al efecto un tablado en la parte exterior de la Casa de la Ciudad, donde era recibida por el racional, para entregarla al justicia criminal.

La propia ceremonia se practicaba en todas las fiestas en que figuraba la Senyera. En este caso se depositaba en la Catedral, colocándose en la parte del Evangelio del altar mayor.

La llevaba, como hemos dicho, el justicia criminal, correspondiendo sostener los cordones de la misma á los jardines y los cuatro abogados consistoriales sosténian los extremos del pendón. En torno de la misma se colocaban los principales personajes de la ciudad.

Posteriormente, el año 1707, en que se suprimieron los fueros, varió algo el ceremonial, pasando la regalía de conducirla al corregidor. En estos últimos años ha sido conducida por el alcalde, que reemplazó en sus funciones á los antiguos regidores.

Anteriormente á 1881 salió al público la Senyera. Fue para las honras fúnebres del rey D. Jaime el Conquistador, celebradas en 1876, con motivo del sexto centenario de su muerte. La llevaba el síndico del Ayuntamiento D. Lorenzo Yañez.»

La sobirania de l'Estat

I
Si las páginas d'or de la nostra Historia nos atrauen yns entusiasmants a tots los que estudiem lo passat, pera pendre experiència en l'avenir, no vol pas dir això que en las nostres doctrinas hi sigüem idealistes. No es un amor manso y infantil lo dedicar a aquellas datus recorts dignes de sa memoria, ni es lo ferho això ésser poch práctich en l'execucio y en la propaganda del Nacionaisme català. Estudiem l'Historia perquè estèm convensuts que aqueixa és una ciència necessària y útil pera coneixer las qualitats ètnicas dels pobles, que es la base fonamental de tot nacionalisme.

Això és una asseveració feta per tots los nacionalistes; l'estudi de la seva Historia és lo que ab més cuidado's deu conrear, mes, los nacionalistes catalans, que tenen la.... ocasió de perteneix a n'aquella Espanya, centre de l'absolutisme y de las tiranias, no tan sols devem estudiaria perquè ab ella hi aprenem aquells estudis que acabo d'esmentar, sinó per que ja que a l'enfront del nostre esperit, obertament liberal, hi tenim tota aqueixa Espanya ignoranta de la llibertat, en ella hi veyèm la més gran y la més noble acció de la sobirania popular de que tan ignorantement parlan los republicans de Espanya.

Per això'l nostre temperament expansiu y lliure de privacions no podrà mai avenirse ab l'esperit raquític y propi dels esclaus que caracterisa l'Espanya, no ja d'avuy, sinó de tot temps. Y apesar d'això encara som nosaltres los retrogados, encara som nosaltres los que volèm a l'humanitat subjecta al despotisme autoritarista....

Però aixòns ho diuen los qui no són dignes de disfrutarne de llibertat, nos ho diuen aquells que si la

tinguessin en sas mans l'esmolarian bárbarament perquè, al disfrutarla, sols pensarien ab lo «yo» individual y abandonarien los deguts respectes a ne's demés germans.

No es cap asseveració nascuda d'un exaltament patriòtic aquella segons la que Catalunya era «la nació més avansada y més lliure del món» y la veritat d'aquixa és lo que'm propòso demostrar en aquesta sèrie d'articles que avuy començó. No són res los krausistes d'avuy al costat dels monarcas d'ahir. Jo vos demostraré com totas aquestas exclamacions de llibertat que fan incloentlas en lo règim republicà, ss quedan petites comparantlas ab lo règim monàrquic de la Nació Catalana. Per això creyem encara que Catalunya era la més avansada del món y per això estudiem la nostra Historia, perquè en ella hi aprenem la véritable escola de la sobirania de l'Estat.

Ja ho demostrarèm en los vinents articles.

PERE B. TARRAGÓ.

LA GUERRA RUS-JAPONESA

L'ofensiva russa pregonada a sò de tabals en la célebre orde del dia 2 del corrent, tal com preveyan en nostre article anterior, ha fracassat plenament, seguint rebutjats los russos en tota la línia, ab grosses pèrdues, y faltant poch pera que'l fracàs se convertís en un verdader desastre. Actualment, després de deu dies de combat, han quedat las operacions dels dos exèrcits beligerants relativament encalmades, tenint lloc petites escaramussas, algunas favorables als russos y las altres als japonesos. Però aqueixa calma actual és preludi de fort oratge: prompte'l dos bandos enemics, ab rabia de llops selvatges, tornaran a escometres fent corre sanch ignocenta a doll; prompte'l exèrcit nippón tornaran a donar forta emboscida, que tindrà per remat la presa de Mukden, obligant a n'n Kuropatkina adoptar lo seu primitiu plan de retirada preconcebuda, corrents fins a Tie-Ling, d'ahont pot ésser que l'Oyama tainbèl tregui, encara que creyem més verosímil que una vegada presa Mukden (que coincidirà potser ab la de Port Arthur) y rebutjats los russos de tota la Manxuria, y per lo tant portat brillantment a termel primer objectiu del generalissim nippón, l'exèrcit japonès s'aturarà.

Allavoras ls russos, ab los 600.000 homes que estan movilisant pera enviarlos a Manxuria, intentaran recuperarla de nou, cosa que creyem molt dubtosa, puig d'aquí a que'l russos hi tragin 600.000 homes, los japonesos tindrán també temps de portar-hi altres tants; però com d'aquí a n'allà, poden ocurrir moltes coses, com per exemple la firma de la pau, perquè no volèm creure que las potències vegin impossibles com fins ara la continuació de la guerra actual, que de durar fins a l'any que ve, fòra impossible què's concretes solzament entre russos y japonesos; devant d'aquesta esferidora contingència, creyem que la pau s'imporrà.

Y diu l'Oller:

«Madrid no significa res, o molt poch, en la vida social-moderna; sa preponderancia no es res més que administrativa...»

«Mentre Espanya mira endarrera, Catalunya mira a França, a Alemanya, a Inglaterra...»

«Catalunya, que es un cos viu, no vol estar unida a un cos mort. L'element que constitueix aquest partit (lo catalanista) està representat per la majoria pensant...»

Diu en Maragall:

«Un poble que alenta ideals, que no ha caigut en l'ensopiment que adorm a la nació espanyola, pot donar molt de si. L'activitat no es més que una forma de la vitalitat. Per lo que's refereix a l'exclusiva literatura, sem las honrosas excepcions a que'ns obliguin culte a la realitat, després veuràm que la literatura castellana està en completa decadència. En l'element jove no hi ha res que mereixi notar, y's vells no escriuen...»

«Si no'l present, lo porvenir de la literatura catalana serà brillant y vigorós...»

Y diu l'Oller:

«Madrid no significa res, o molt poch, en la vida social-moderna; sa preponderancia no es res més que administrativa...»

«Escruiix mirar l'estancament desolador que tot ho paralisa a Espanya...»

«Està en la conciencia de tots una aspiració, quelcom molt important y transcedental deu esperar-se...»

«L'unificació no consegui asimilar las petites unitats heterògenies, docls encara viuen ab sas fisonomias socials, caràcters que avuy se van senyalant marcadament, mercès al contrast que ofereix l'apètica indiferència dels castellans, que fan més visible sa decadència, per la vígil activitat dels catalans.»

Parla l'Iglésias:

«Los dramaturchs castellans fan encara menys que nosaltres...»

«En poesia no tenim molt que envejar, en conjunt, a las demés nacions.»

«Lo poble català sent ab intensitat la bellesa y per això crech capas d'alimentar grans ideals.»

Y deya'l malanguanyat mossèn Cinto:

«La literatura catalana va avuy al devant...»

«Espanya tingué una literatura molt important que corresponia a un estat general de l'ànima. Avuy, en canvi, es fàcil descobrir en las lletres, especialment en la poesia, aquella mateixa disolució de la vida nacional espanyola. Hi pot haver floriment general allí hont tot amenassa una catàstrofe general...»

«La vitalitat de nostra literatura esforça cada dia més...»

«Lo moviment catalanista anirà molt lluny en sos propòsits. No es

una aspiració de partit, sinó un moviment nacional...»

«La vitalitat d'aquesta regió exigeix remey prompte y satisfacció.»

L'Apeles Mestres:

«Estèm per sota d'Europa, però també és cert que estèm molt per sobre del restant de la Península.»

«La tendència musical nacionalista és per tot. Catalunya, quina propensió a accentuar sa personalitat diferenciada se manifesta amb gran energia, sent avuy la necessitat d'armonizar y melodiar los aires populars...»

Diu en Guimerá:

«...Y de que Catalunya arribarà a gosar la més completa autonòmia, no crech que's pugui-duplar. Així, los catalanistes eran pochs, ayuy, som un partit constituit; demà, serà tot Catalunya. Aquesta Catalunya poderosa que ha florit ab la sava acumulada de la terra, crea generacions d'homes lliures... Si las apariencies d'una unificació han fet creure que l'havíen deformat, la realitat d'un despertament, nos revela enèrgica y bravament son alcans tras cendental...»

«Desde que l'Echegaray no escriu no sé si hi há teatre espanyol...»

Diu en Francesch Matheu:

«Allá hont lo floreixement econòmic pren proporcions favorables, la literatura hi estarà en més bonas condicions pera desenrotllar-se progressiva y explèndidament. Catalunya és, respecte a Espanya, un exemple demostratiu...»

«Manifestació de fons, senyal d'energia, hè dit, però també conseqüència d'un desvetllament general, ja que's nostres triomfs econòmics siguieren paralelament a las lletres y a las arts. Tot parla, donchs, d'una nova orientació ayuy clarament definida...»

«A Castella, las lletres presentan un caràcter fragmentari o intermitent... Sembla que las lletres s'arrosegúin com deixias, penosament. Lo que principalment dona energia y enrobusteix a un poble, és la consciència de son propi estat y de sa missió futura... A Catalunya sols se viu per Catalunya.»

Y diu en Santiago Rusiñol:

«Sí; hi ha quelcom que ayuy se mor a Espanya. Això ès més visible allá hont hi há renaixement regional...»

«Les condicions polítiques y econòmicas reflexan en la literatura y en l'art en general la seva malestruga inseguretat. Així s'esplica fàcilment lo perquè Catalunya dona resultats tan diferents dels que dona entre's castellans. A Espanya no hi há escriptors moderns. No hi há cap llibre d'idees...»

«No'm sento optimista. Que Espanya fou un temps país ahont lo prodigi de l'art y del luxo tingüéu sa més faustaosa realisació, ningú pot negar-ho; però tampoch pot negar-se que sa evolució literaria ha tingut un desenrotll unilateral y que s'ha detingut en una fas, lo que indica falta de vigor y d'idealitat, fonts d'energies creadoras en sa més viva essència...»

Veu-saqüi lo que diuen alguns dels catalans que retrata en Pagano, en quin esperit, segons la Pardo Bazán, «ha devid grabar honda huellà e' spectàculo de un país realmente distint de la clàssica Espanya, inerte pels negocis, refractaria al soplo y que poco á poco va sumiéndose en las nieblas de su ocaso.»

Llegíu ara lo que diuen los escriptors d'aquesta Espanya que tan bé pinta la Pardo Bazán en pocas paraules:

En Nuñez d'Arce, lo gran poeta castellà del segle XIX, deya a'n en Pagano que l'actual període literari era anti-lírich per excelència, perquè la lírica és producute del sentiment y de la fe, y Espanya viu en estat de disolució.

En Jascinto Benavente creu que en lo teatre espanyol no hi ha entrat la vida moderna, per la senzillà rahó de que la vida moderna no existeix a Espanya. En tot espanyol modern hi ha un romàntich, y deixà endevinar que no té esperança de modernisiació.

En Joaquim Dicenta diu, que Espanya no està en present d'indicatiu sinó en subjuntiu, y quan un país —afegeix—no és com a nació, no és com a art. Devant d'aqueixa veritat no hi caben optimismes.

En Benet Pérez Galdós, la primera figura literària de l'Espanya castellana, diu a'n en Pagano que la disolució nacional es evident y fonda. Examinant—afegeix—las condicions especials del medi en que vivint com a generadors de l'obra literaria, lo primer que s'averteix en lo poble és lo gastament de tot principi d'unitat... La falta d'unitat és tal, que fins en la vida política, constituida per natura, en agrupacions disciplinades, se

determina clarament la disolució de aquelles grans famílies... Admetent, com hem d'admetre, que no hem tingut grans cataclismes, es precisa deuir que's edificis caiguts no devian ésser gaire forts. Ho foren en altre temps; però a l'entrar en aquest segle tot estava ja còrcat. Espanya, com la dona amiga de buscar bronquina de que ns parla l'Eclesiastès, es ara un teulat ab moltes goteres.

Donya Emilia Pardo Bazán, creu que la decadència es sensible en totes las manifestacions de l'activitat nacional. La política, la cultura colèctiva, tot, en fi, està de baixa per lo tant, és natural—afegeix—que la literatura experimenti les influencias depresives de l'ànima espanyola. La il·lustrada escriptora afirma categoricament que, si s'ha de creure en l'història, no hi há renaixensa possible.

L'Armando Palacio Valdés, que és un novelista més apreciat a l'estrange que a dintre d'Espanya, deya a'n el critich italià, que a Espanya tot és convencional y retòrich, que l'espiritu de la nació està endormiscat y que pesa sobre'l poble espanyol un ensopiment malestruch que'l deixa sense voluntats ni energies. L'apàtia més desoladora ho domina tot. La literatura, reflexo d'aquesta vida anormal y inferior, resulta desigual y feble.

Continuaré publicant las opiniions dels autors castellans que apa-reguin en l'esmentat confrare.

Carta oberta

A MON BON AMICH *Ladifer*.

V

Segons lo projecte d'En Segimon Moret, aprobat per l'*Institut de Re-formas Socials*:

Se consideran sindicats agrícols, pera los efectes de la llei, las associacions formadas per personas dedicadas a qualsevolga de las professions agrícoles, o interessades d'una manera directa en lo milloramiento de l'agricultura o en los productes del conreu. Per constituir-los, bastarà què ho demanin en sollicitud endressada al governador de la província, un número de personas capacitadas pera això, que no sian menys de vint, o una associació agrícola legalment constituida. A dita sollicitud acompañarà una copia dels estatuts, la llista de las personas que'l formin y los recursos de que contin peral seu sostentiment.

Los sindicats tindrán per objecte l'estudi y defensa dels interessos agrícols comuns al sindicats; la compra en comú d'adobs maquinaria, llevors y bestià; la venda en comú dels productes agrícols pertanyents als sindicats; la pràctica de l'arbitrage en llurs membres; lo segur mutuu en las diverses manifestacions; l'establiment de caixas de retir pera inválits y vells; lo desenrotlllo de l'ensenyança agrícola mitjansant la constitució de escolas, granjas model, camps d'experiències, organiació de cursos o conferencias, publicació de cartillas populares; la celebració d'exposicions y concursos d'interès pera l'agricultura; organisació y foment d'institucions cooperatives; gestiùn pera procurar la mellora del conreu; estableixent y popularisació del crèdit agrícola, pera lo qual se constituiràn caixas populars de manlleu sobre la base de la mutualitat.

Los sindicats agrícols redactaran llurs estatuts y formaran llus pressupostos sense intervenció de cap mena. Ant ells, com las associacions mütuas per ells creadas, estarán exemptas del pago d'impostos, inclús lo dels imbre. Tots llurs documents se redactaran en paper d'ofici.

Se concedirà una rebaixa del 25 per 100 al 50, en los drets d'aduanas als adobs, llevors y maquinaria que s'introducean de l'extranger, a petició dels Sindicats agrícols y destinats a l'ús directe dels mateixos.

Quan los sindicats fundin y sostingan institucions d'ensenyança agrícola y de mutualitat, podrán solicitar del govern un auxili que podrá arribar al total del presupost de gastos d'aquestas institucions.

Lo Ministro d'agricultura facilitarà gratuïta y preferentiment als Sindicats los exemplars de menas d'animals que l'Estat adquireix pera millorar las rassas, aixís com las llevors d'ensaig y las màquines y einas agrícoles de sa propietat.

Los Sindicats agrícols podrán celebrar Congresos y constituir Unions permanentes, aixís com pactar intel·ligencias ab las Cambres agrícoles pera defensa dels interessos comuns. D'aquestes unions o intel·ligencies se donarà coneixements als generadors civils respectius.

Lo Gobern deurà consultar als Sindicats agrícols sobre las reformas dels tractats de comers y dels aran-

zels, en quan afectin als interessos que representan; y podrá ferho en la preparació de projectes legislatius referents a l'agricultura, axis com en la redacció dels plans d'ensenyança agrícola.

L'autoritat superior pera'l Sindicat agrícola y associacions mütuas, serà'l ministre d'Agricultura.

THEODOR CREUS Y COROMINAS.
Vilanova y Geltrú Octubre de 1904.

ANTI-ALCOHOLISME

I

En lo número 215 d'aquest setmanari aparegué un article baix lo nom d'*Alcoholisme* y degut a la galana ploma d'en Modest Tost y Punyet, a qui, a pesar de no conèixer personalment, dono la més coral felicitació per las manifestacions exposades sobre aqueixa *fada* que s'amaga dintre'l fi cristall de las ampollas y passa més tard a cremar las entranyas del sereno de taberna, o siga l'obrer; però, com que l'*alcoholisme*, al meu entendre, no's pot donar a coneix en un sol article, ni en dos, ni tres, recomano a la benevolència dels distingits lectors de LO CAMP DE TARRAGONA aqueixas mal trassadas ratllas, que per si solas no reuneixen cap valor, però que tendeixen a desterrà una vegada més aqueixa perniciosa afició a l'*alcohol*, causa de la decadència de molts pobles y ruina de moltes famílies.

II

Abans de presentar los efectes que produceix l'*alcohol*, vaig a ressenyar com s'extreu, las classes, diferents aplicacions que té, barrejas, etz. etz.

L'alcohol és un licor que treuen per la destilació dels líquits dolços que's troben en condicions de fermentar.

Hi ha diverses classes de alcohol: l'*alcohol* de vi se'l nomena *aiguardent o cognac*; lo de such de sireras, *kirsch*; lo de las canyas de sucre, *rom*.

Ademés, ayuy l'industria treu *alcohol* dels desperdicis de remolatxa, patatas, pomàs podridas, grans, etcétra, y aqueixos *alcohols* són los més dolents.

Lo que nosaltres diem *alcohol*, és una barreja d'alguns *alcohols* químics quinas propietats són diferents. Lo què és mèllor domina sempre en l'*alcohol* de vi y se'l coneix per lo nom d'*etílic*. Lo més dolent és l'*alcohol amilich*, que's troba en major cantitat en los *alcohols* industrials.

L'experiència ha demostrat que pera matar un gos se necessita quatre vegadas més d'*alcohol etílic* que d'*alcohol amilich*.

La destilació consisteix en fer sortir per la calor y en forma de vapor, tot l'*alcohol* que tenen los líquits dolços. Aqueixos *vapors* van a parar a una espècie de caldera continuament refreshada, hont passan de l'estat gasós al líquit.

L'alcohol etílic, que és més bò, se descompón en vapors a una atmòsfera de 79 a 80°, y los altres *alcohols*, los més dolents, necessitan una atmòsfera de 96 a 130°.

Aqueixa important alsa d'atmòsfera de vaporisació, los hi ha donar lo nom d'*alcohols superiors*; aqueixa alsa separa de l'*alcohol etílic* per una sèrie de destilacions a 79°.

Lo conjunt d'aquestas destilacions és lo que's nomena *rectificació* de l'*alcohol*. Això és una operació molt costosa; s'aumenta'l preu de reventa de las begudas destiladas, y los industrials principalment; són als qui no agrada gaire aqueixa mena de treballar, perquè'l benefici mòltas vegadas se converteix en pèrdua.

Així, donchs, no'n deu extranyar que ayuy se fabriquin *anissats* y *olandans* ab *alcohol* del més dolent, mitjà destilat y que no provenen del vi.

Una prova de que l'*alcohol* ab que's fan las begudas es dolent, és aqueixa: A Tarragona un porró de *alcohol* val de 10 a 12 rals y un porró d'*anissat* no més ne val 6.

Los taberners hi perden? Los comerciants no guanyan res?

Já ho veieu, si bebèm *anissat*, nos trobem en condicions d'esser envènents per l'*alcohol amilich* y los seus assimilats, que predominan sempre en aqueixa mena de begudas.

TENDENCIES.

(Seguirà.)

Idili d'estiu

Vanity Fair.—LONDON.—Septembre 1904.—

(by C. Bennett Burrow)

Quina calor aplaçant no hi feya per la planuria! Quin temps més bò per segar l'herba!

Aprop del riuet s'hi vejan dos que

treballaven; no ho semblavan gaire aproposit pera fer aquella feina. L'home, en particular, manejava'l tallant, fent ab él un maximum de esforç y ben petita quantitat de treball profitós; l'alsava massa y l'estirava també extraordinariament; a cada instant la mostrava sa inexperiència y això que treballava sota la vigilancia d'una persona ben entesa, encara que aquesta fós una noya, que se'l mirava seriament.

—Vos agrada'l joch, senyor Carrick?

—M'estèu enganyant, va contestar aquell. Me pensava que això era cosa senzilla y ahir vé ho semblava ben tonto. Siga com vulga, és bastante pesadet.

—Potser que paressiu; no's perdria pas gran cosa.

—Donchs, que's penseu que no'n sabré mai de manejarlo aquest tallant?

Ja ho sé que no ho faig gaire bé, però entenç que'n vull aprendre. Es clar, com que no'm donèu llissóns!

—Y per què, vos tinch de donar llissóns, senyor Carrick? Me pensava que un anglès ho sabia fer tot.

—Està bé, però ja veieu ara com això no és veritat. Y sobre tot, que jo he sortit pera aprendre tot lo que fa la gent.

—Y, contesta la noya, en lloc de parlar ab lo poble, ab la gent, vos entreueniu a parlar ab mí.

—Això és perquè tinch temps de sobras. Estich pensant de quedàs aquí tota ma vida.

Katty O'Neill s'apoya ab lò bastó del tallant y se'l mira fixament.

—De veritat? —li diu.

Carrick, lo novell polítich, gira sa cara rosada cap a n'ella y prenen sa mateixa posició, li diu:

—Sí, me sembla que'm vé bé.

—Es una llàstima, diu Katty, que un home no pugui portar un bon barret de palla; lo sol vos farà malbé lo vostre cutis.

—Deixeu-lo anar, mentres no's fasí malbé'l vostre....

—Lo meu? diu Katty tot rient. Cá, la meva pell ho pot aguantar tot.

—Ja ho crech, diu ell. Que no voléu dir que són las dotze?

—Tot just. Aïa toca la campana de la capelleta.

Carrick, ab molta pressa, arreplega un bon munt d'herba aprop del riuet y treu un paner que hi havia sota d'un arbre resguardat dels raigs del sol.

—Sentèuvos, Miss O'Neill, aquí teniu lo vostre seti, y aquí teniu lo vostre lunch.

—Y'l vostre, també.</

